VERTROUWELIJK

Aan:
Hamer
Formerende partijen
Ministers BZK en EZK

Geachte heer/mevrouw,

De afgelopen drie maanden is netbeheerder Liander tot vier maal toe genoodzaakt geweest congestie aan c.q. af te kondigen voor een deel van het stroomnet in Amsterdam, en volgens de netbeheerder kunnen we dit vaker verwachten. De congestieproblematiek heeft grote impact op de ontwikkelingen in de stad. Veel ontwikkelingen krijgen de komende tijd een transportbeperking opgelegd. Het realiseren van doelstellingen van nationaal belang komen hierdoor in gevaar.

Zo gaat één van de vier congestieafkondigingen om een deel van Amsterdam Noord waar de gemeente via inbreiding in totaal 25.000 woningen aan het realiseren is. De inpassing alleen al is een majeure opgave. En deze opgave komt nu in de gevarenzone.
Hoewel de woningen zelf nog wel gebouwd en aangesloten kunnen worden, kunnen de voorzieningen met grootverbruik aansluiting dat niet. Grootverbruikers kunnen de komende vijf tot zeven jaar niet meer aangesloten worden. Een wijk met mensen, maar zonder scholen, winkels of zorginstellingen is niet leefbaar. Amsterdam doet haar uiterste best binnen haar grenzen een grote bijdrage te leveren aan het enorme woningtekort in Nederland, maar wil wel een complete stad bouwen, waar overal voldoende voorzieningen zijn. Geen slaapwijken.

Amsterdam bouwt al jaren achtereen gemiddeld 6.900 woningen per jaar[1] en is van plan dat tempo vast te houden. Tegelijk heeft zij hoge ambities op het verduurzamen van de stad. Hiermee geeft zij uitvoering aan het Klimaatakkoord en ook de Europese Green Deal. Zo investeert zij bijvoorbeeld miljoenen uit eigen middelen om van het aardgas af te komen. Maar de gemeente Amsterdam noch Liander is in staat de toenemende druk op het elektriciteitsnet die daardoor ontstaat zelf op te lossen. Steun van het Rijk is daarbij onmisbaar. Komt die er niet, dan komen zowel de woningbouwplannen, economische ontwikkeling als de energietransitie in het geding.

Wij roepen het Rijk dan ook op om de netbeheerders en ons hierbij te helpen. Middels deze brief snijden we een aantal onderwerpen aan waarop we in korte tijd beweging hopen te zien. Uiteraard denken we hier graag gezamenlijk over verder. Te denken valt aan:

- <u>Verbreden van mogelijkheden voor vraag- en aanbodsturing:</u>
  Wie zien graag een aanpassing van wet- en regelgeving die de lokale afstemming van vraag en aanbod van energie stimuleert. Bijvoorbeeld door de inzet van flexibele middelen (zoals opslag, conversie en vraagsturing), al dan niet gecombineerd met flexibele energietarieven en lokale energie-uitwisselingen.
  - Ook zien we graag de mogelijkheid om bedrijven eerder te stimuleren hun energieverbruik af te stemmen op de lokale netcapaciteit. Het moment waarop netbeheerders vraag- en aanbodsturing (kunnen) toepassen is te laat. Pas wanneer er congestie wordt geconstateerd mogen netbeheerders partijen vragen hen te helpen bij het oplossen van deze problematiek d.m.v. vraag- en aanbodsturing. Dit staat ook zo in de nieuwe netcode die momenteel ter inzage ligt.
  - Daarnaast is de propositie van de netbeheerder nu beperkt. De propositie (financieel plafond bij congestiemanagement) die de netbeheerder hanteert om vraag- en

[1] https://maps.amsterdam.nl/woningbouwplannen_monitor/

CONCEPT

Overzicht van opmerkingen bij 20210909_1332. Bijlage 1, Brief aan Rijk ihkv Congestie v0.3.pdf

Pagina: 1

Auteur: [redacted] Datum: 9-9-2021 13:12:00 +02'00'
Juist opmaak brief toevoegen

Weten we al naar wie we het versturen?

Auteur [redacted] Datum: 9-9-2021 13:07:00 +02'00'
Liander wil deze brief mogelijk ook ondertekenen MITS er iets in komt te staan over ruimtelijke reserveringen (lijkt mij niet relevant om door te zetten naar het rijk.
Eens?

aanbodsturing aantrekkelijk te maken op het moment van congestie, wordt bepaald o.b.v. afwegingen m.b.t. investeringen in het netwerk. Wij zouden graag zien dat hier een bredere maatschappelijke afweging in gemaakt wordt.

- Mogelijkheden om te sturen op grootverbuikers:
  Op dit moment zijn netbeheerders wettelijk verplicht iedere partij te voorzien van stroom. Met de toenemende elektrificatie en digitalisering van de samenleving resulteert dit in grote aanvragen die beslag leggen op een groot deel van de capaciteit op het elektriciteitsnet. Instrumenten om de vermogensvraag te kunnen reduceren zijn nodig. Denkrichtingen:
  - In lijn met energiebesparingsplicht kan bijvoorbeeld gedacht worden aan vermogensbesparingsplicht, waarmee partijen verplicht worden om maatregelen toe te passen die bijdragen aan het reduceren van hun vermogen. Ook bij nieuwe ontwikkelingen kan een dergelijk middel helpen. Zoals bijvoorbeeld ook met de BENG wordt gedaan bij het energieverbruik.
  - Het maken van maatschappelijke afwegingen tussen ontwikkelingen zal waarschijnlijk ook nodig zijn. Een breder maatschappelijk afwegingskader zal de netbeheerder de mogelijkheid geven het werkpakket te prioriteren. Het integrale afwegingskader dat binnen het nationaal Programma Energiesysteem van EZK wordt ontwikkeld zou hier handen en voeten aan moeten kunnen geven. Het belang van een nieuwe woonwijk kan dan worden afgewogen tegen het belang van een nieuw bedrijventerrein.

- Meer financieringsruimte voor de netbeheerder:
  Voor meer financieringsruimte maken we onderscheid in het benodigde systeemverandering, en benodigde financiële impuls.
  - In de praktijk merken we dat de netbeheerders alleen investeren op het moment dat ze zeker zijn van ontwikkelingen. De toekomst laat zich moeilijk voorspellen en om hier wel op voorbereid te zijn moeten risico's genomen worden. Plus, investeren met het oog op drie jaar vooruitzien, is in de praktijk te traag. Het kost de netbeheerder meer tijd om de infrastructuur te bouwen dan drie jaar. Ontwikkelingen gaan dus sneller dan de bouw van het elektriciteitssysteem. Een dergelijke systematiek sluit derhalve niet aan bij de opgave die er op dit moment ligt.
  - Als gevolg van de hoge investeringen in verband met de energietransitie, stijgen de kosten van de netbeheerders de komende jaren sneller dan de inkomsten. Netbeheerders hebben daar voldoende middelen voor nodig. Wij zouden graag zien dat de netbeheerder door het Rijk geholpen wordt om de overbrugging, tussen de snel stijgende kosten en pas toekomstige inkomsten, mogelijk te maken.

Met deze brief maken we de hoge urgentie voor het faciliteren van de elektriciteitsvoorziening duidelijk. We hopen dat deze brief de start is van een vruchtbare samenwerking om op zeer korte termijn tot oplossingen te komen om de ambities van nationaal belang te kunnen blijven voorzien van elektriciteit. We vernemen graag uw reactie.

Hoogachtend,

Wethouder Van Doornink

CONCEPT

Auteur [redacted] Datum: 9-9-2021 9:06:00 +02'00'
Dit is dus al in de maak.
Wat willen wij?
Aansluiten als gemeente?
EZK aanmoedigen hier snelheid op te maken?

Auteur: [redacted] Datum: 9-9-2021 13:06:00 +02'00'
Willen we nog iets zeggen over:
Bedrijfsvoering netbeheerder. Hierover zegt Liander dat ze dit zelf aan het verbeteren zijn.
Het tekort aan technici
Sturen op ruimte voor de 380 KV stations aan de gemeente overlaten?